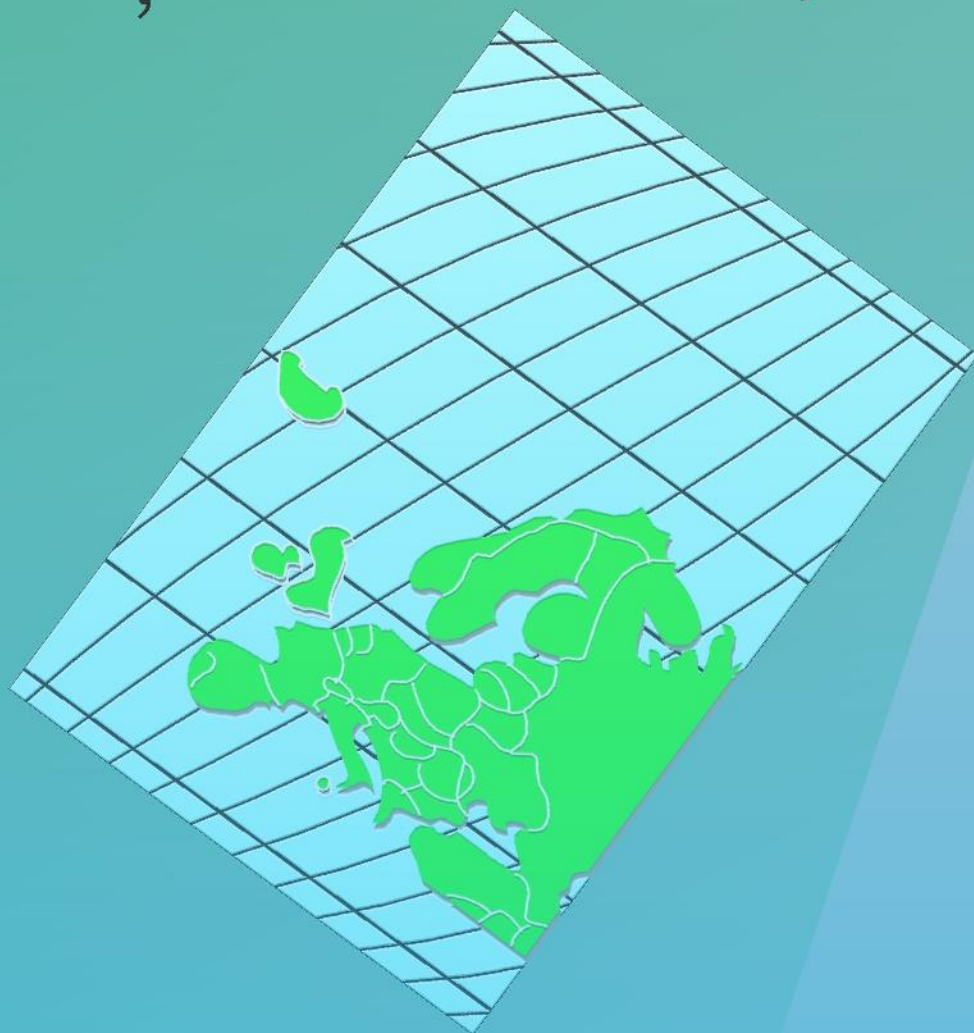

Mictat A. GÂRLAN

ETNOPSIHOLOGII MINORITARE IN SPAȚIUL DOBROGEAN

Mictat A. GÂRLAN

**ETNOPSICHOLOGII
MINORITARE IN
SPATIUL DOBROGEAN**

Lumen

Iași 2007

Mictat A.GÂRLAN
ETNOPSICOLOGII MINORITARE ÎN
SPAȚIUL DOBROGEAN

Cartea a apărut cu sprijinul Administrației Fondului Cultural Național.
Editura Lumen este acreditată CNCIS sub nr 003

Redactor: Morariu Irina Maria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GÂRLAN, MICTAT A.

Etnopsihologii minoritare în spațiul dobrogean /

Mictat A. Gârlan. - Iași : Lumen, 2007

Bibliogr.

ISBN 978-973-166-000-4

323.1(498.8)

Mictat A. GÂRLAN

**ETNOPSIHOLOGII
MINORITARE IN
SPATIUL DOBROGEAN**

Lumen

Iași 2007

Extras din volumul:

Garlan, M.A. (2007). Etnopsihologii minoritare in spatiul dobrogean. Iasi, Romania: Lumen.

Pagina lasata intentionat goala

Cuprins:

PREFAȚĂ	7
UN DECENIU ȘI MAI BINE DE ETNOPSICHOLOGIE	17
1. Anexe.....	36
2. Bibliografie.....	37
I. DIAGNOZE DE SPECIFIC ETNIC ÎN COMUNITATEA TURCĂ	43
1. Scurt istoric.....	43
2. Structura grupurilor de cercetare.....	49
3. Analiza relațiilor etnice ale turcilor dobrogeni	51
4. Analiza de valori și trăsături etnice.....	56
5. Analiza de stiluri etnice.....	62
6. Anexe.....	65
7. Bibliografie.....	69
II. DIAGNOZE DE SPECIFIC ETNIC ÎN COMUNITATEA TĂTARĂ..	71
1. Scurt istoric.....	71
2. Structura grupurilor de cercetare.....	77
3. Analiza relațiilor etnice ale tătarilor dobrogeni	80
4. Analiza de valori și trăsături etnice.....	84
5. Analiza stilurilor etnice	91
6. Anexe.....	95
7. Bibliografie.....	99
III. DIAGNOZE DE SPECIFIC ETNIC LA COMUNITATEA RUȘILOR-LIPOVENI	101
1. Scurt istoric.....	101
2. Structura grupului de cercetare.....	105
3. Analiza de relații etnice la rușii-lipoveni.....	107
4. Diagnoze de trăsături și valori etnice.....	112
5. Analiza de stiluri etnice.....	119
6. Anexe.....	123
7. Bibliografie.....	127
IV. DIAGNOZE DE SPECIFIC ETNIC ÎN COMUNITATEA UCRAINEANĂ	129
1. Scurt istoric.....	129
2. Structura grupurilor de cercetare.....	132
3. Analiza relațiilor etnice ale ucrainenilor dobrogeni	134
4. Diagnoze de trăsături și valori etnice.....	138
5. Analiza de stiluri etnice.....	148
6. Anexe.....	151
7. Bibliografie.....	155

V. DIAGNOZE DE SPECIFIC ETNIC ÎN COMUNITATEA ELENĂ...157

1. Scurt istoric.....	157
2. Structura grupurilor de cercetare.....	161
3. Analiza relațiilor etnice ale grecilor dobrogeni.....	163
4. Analiza de trăsături și valori etnice	166
5. Analiza stilurilor etnice	172
6. Anexe.....	177
7. Bibliografie.....	181

VI. DIAGNOZE DE SPECIFIC ETNIC ÎN COMUNITATEA ITALIANĂ 183

1.Scurt istoric.....	183
2. Structura grupului de cercetare.....	185
3. Analiza relațiilor etnice ale italienilor dobrogeni.....	187
4. Diagnoze de valori și trăsături etnice.....	190
5. Analiza de stiluri etnice.....	199
6. Anexe.....	202
7. Bibliografie.....	206

VII. DIAGNOZE DE SPECIFIC ETNIC ÎN COMUNITATEA ROMILOR 207

1. Scurt istoric.....	207
2. Structura grupurilor de cercetare.....	213
3. Analiza relațiilor etnice ale romilor dobrogeni.....	216
4. Analiza de valori și trăsături etnice.....	220
5. Analiza stilurilor etnice	229
6. Anexe.....	233
7. Bibliografie.....	237

Prefață

Cartea de față este un al doilea volum al autorului, consacrat unor probleme de factură etnopsihologică, domeniu cu caracter interdisciplinar prin contribuții solicitate din sociologie, psihologie, științele juridice, politice, științele educației ș.a.

În țara noastră, problemele de psihologie a poporului român, a minorităților și relațiilor etnice au început să fie studiate sistematic abia după anul 1990, când în condițiile democratizării societății românești și a liberei exprimări a opiniilor și atitudinilor politice, s-au trezit la viață și au început să se organizeze numeroase uniuni etnice întâi cultural, apoi din punct de vedere politic. Unele dintre ele, conform normelor juridice românești sunt reprezentate și în Parlamentul României, printre acestea regăsindu-se maghiarii, țiganii, armenii, rușii-lipoveni, grecii, turcii, tătarii, ș. a. Apariția organizațiilor politice sau a uniunilor minorităților naționale, mai ales a drepturilor câștigate juridic în conformitate cu normele Uniunii Europene, sunt argumente indubitabile pe linia democratizării vieții politice românești.

Comparativ cu literatura internațională, studiile românești de etnopsihologie au tradiții mai vechi, cu personalități de seamă de la B.P. Hașdeu sau D. Drăghicescu, până la M. Ralea și C. Rădulescu Motru, față de care între timp sau adunat și probleme nerezolvate. În acest domeniu, se ridică cu acuitate problema elaborării unei metodologii de cercetare, autentic științifice, care să permită relevarea cu obiectivitate a tezaurului etnopsihologic existent și necesar în orientarea valorică a fiecărei minorități. Nevoia de obiectivitate este acut resimțită, pentru că toate domeniile tangente temei, de la istorie și literatură până la psihologie, sociologie sau filozofie, abundă în formulări subiective, opinii hazardate, unele chiar rău voitoare, în variante exagerate, cu formulări dictate de interese înguste de moment, în baza unor experiențe personale limitate, realizate

în afara unor studii și cercetări atât asupra poporului român, cât și a minorităților sale.

În primul volum al lucrării, autorul a analizat pe baza unei aprofundate cunoașteri a datelor din literatura de specialitate, conceptele de bază ale etnopsihologie, diversele orientări teoretice și metodologice existente în țara noastră și peste hotare, uneori cu un justificat punct de vedere critic. Punctele de vedere din anii anteriori revoluției din decembrie au fost în mod natural amendate, fiind elaborate de pe pozițiile unei ideologii dictatoriale, arbitrare și lipsite de realism.

În al doilea volum de cercetări proprii, cu caracter experimental asupra minorităților etnice, autorul a pornit de la următoarele ipoteze:

- a. fiecare minoritate este un personaj colectiv, cu o viață proprie recunoscută de toți membri săi
- b. fiecare minoritate cuprinde un ansamblu de caracteristici generale și particulare, de viață social-politică și istorico-culturală, cu suficiente elemente de factură psihologică
- c. minoritățile și relațiile etnice, pentru domeniul psihologiei sociale pot fi un câmp de experimentare metodologică.

Ipoteza de bază a lucrării sale vizează posibilitatea decelării unui contur de personalitate colectivă și de distanțe sociale între comunități etnice conlocuitoare, cu trăsături diferențiale de natură psihologică, care se pot generaliza în elemente de specific național. Spre deosebire de alte cercetări existente în etnopsihologie, viziunea metodologică a dlui Mictat GÂRLAN este o de complexitate și originalitate fără precedent. Aceasta întrucât un șir întreg de etnopsihologii dobrogene studiate și elaborate de autor, din cele ale turcilor, tătarilor, grecilor, rușilor-lipoveni, ucrainenilor, italienilor, inclusiv ale romilor, în literatura de specialitate sunt în premieră absolută. Remarcabilă rămâne viziunea originală de lucru cu sistemul de evaluare a personalității colective din perspectiva psihologiei sociale, într-o nouă abordare, de la grup la grup și de la

comunitate la comunitate. În mod obișnuit, toate cercetările de psihologie etnică cu diferite variante, pedalează pe principiul diadei, respectiv : *noi românii / ei românii* sau *români și germani* sau *români și maghiari*, etc. Dar, în abordarea dlui. Mictat GÂRLAN se pune pe prim plan principiul analizei intercorelative, în care fiecare minoritate studiată se raportează, rând pe rând, la fiecare grup etnic martor din spațiul celor conlocuitoare, iar problema devine complexă când raportările se fac în cadrul a 9 x 9 comunități. În metodologiile „clasice” de psihologie etnică, a românilor s-au ale altor popoare, planul etnopsihologic referențial este fie istoric, fie cultural. De exemplu, pentru construcții de psihologie a poporului român, autori precum Dimitrie Drăghicescu sau Mihail Sadoveanu au ca plan de referință însăși istoria românilor, acest referențial fiind valabil și în studiul altor popoare. Pentru alți autori ca C. Rădulescu Motru, George Călinescu sau Lucian Blaga, pentru poporul român referențialul de raportare psihologică este de origine culturală. La dl. Mictat GÂRLAN acest cadru de referință, de comparare și de validare a trăsăturilor etnopsihologice este *interetnicitatea*, analizată într-un spațiu regional și geopolitic delimitat, referențialul istoric sau cultural fiind secundar sau subordonat.

Pentru diagnoza minorităților și a relațiilor etnice, autorul a adaptat două instrumente prin *Chestionarele Bogardus și PPN-50*, care și ele au un caracter corelativ.

Chestionarul Bogardus – 95, în literatura de specialitate a suportat multe modificări. În România, a fost tradus într-o primă adaptare de prof. S. Chelcea prin anii 1990 –1991. Ulterior prof. P.P. Neveanu a introdus modificări cunoscute sub denumirea de *Bogardus – 93*. Această variantă a fost prelucrată de autor cu adaptări substanțiale, referitoare la sistemul de măsurare a intensității, distanțe și calitatea contactelor sociale, prin care s-a ajuns la forma utilizată în această cercetare. În privința *Chestionarului PPN-50* el reprezintă un alt instrument special adaptat pentru diagnoza valorilor, trăsăturilor și stilurilor etnice, elaborat de prof. P.P. Neveanu, inspirat din testul de personalitate

Berkeley, cunoscut și sub denumirea de Big-Five. Dar spre deosebire, noul instrument este destinat în special cercetărilor de etnopsihologie și operează cu un număr de 50 de atribute-trăsături, față de numai 35 la Big -Five. În concepția autorului, faptul asocierii acestor instrumente este foarte important, întrucât scala de atitudini Bogardus are în vedere numai o diagnoză a distanțelor sociale și a relațiilor externe comunității cercetate, pe când chestionarul PPN-50 are în vedere o diagnoza a trăsăturilor interne, asocierea cu aplicarea lor simultană având un caracter complementar. De amintit că dl. Mictat GÂRLAN a renunțat la utilizarea chestionarului Berkeley, analizat în faza de pretestare dar respins ulterior în faza de aplicare. În cercetările personale ale autorului au fost utilizați 350 de evaluatori sau experți, care au întrunit simultan o serie de condiții:

- a. să fie persoane rezidente și vechi trăitoare în zonele cercetate
- b. să fie bune cunoscătoare a relațiilor etnice din zona studiată
- c. să posede un nivel de instruire școlară cel puțin mediu
- d. să fie membre al unor organizații etnice locale.

Cu mare dificultate, evaluatorii au fost selectați din rândul populației majoritare și minoritare în spațiul dobrogean, câte 50 evaluatori din partea comunităților mari de români, turci, ruși-lipoveni și câte 30 evaluatori din rândul comunităților mici de armeni, greci, italieni, ucraineni și romi. Să mai adăugăm faptul că fiecare grup de evaluatori a fost stratificat pe subgrupuri de sex și de vârste. De asemenea, în cercetare au fost incluse numai uniunile etnice reprezentative, cu sedii sau filiale în orașe dobrogene prin organizații legal constituite și activități permanente. Fiecare subiect inclus în cercetare a realizat o dublă operație: una cu caracter autoevaluativ asupra propriei etnii și alta de hetero-evaluare a celor 8 comunități conlocuitoare. După recoltarea chestionarelor, datele obținute au fost prelucrate statistic, după un program foarte laborios, pe computer. Au fost calculate medii, dispersii, semnificații statistice ale diferențelor dintre medii, analiza de varianță și controlul normalității curbelor de distribuție în jurul mediilor aritmetice, procesate în tabele și grafice

foarte sugestive. Din multitudinea concluziilor interesante cu caracter de originalitate în studiul problemelor etnice, extragem câteva concluzii.

1. S-a confirmat validitatea ipotezelor de lucru de la care a pornit cercetarea, inclusiv validarea modelului investigativ propus pentru studii de etnopsihologie minoritară. Cercetările au confirmat posibilitatea caracterizării psihologice prin prisma conceptului de personalitate etnică, cu anumite trăsături de bază și particularități individualizate prin care fiecare comunitate este studiată ca un personaj colectiv. Este foarte important a menționa aportul autorului la perfecționarea instrumentelor de cercetare în perspectiva scientizării domeniului etnologic și în eliminarea unor interpretări subiective, uneori jenante despre minorități, sau chiar la adresa poporului român.

2. S-a dovedit productiv și eficient aportul dlui. Mictat Gârlan în adaptarea calităților psihometrice a instrumentelor utilizate pentru studii etnologice, cu valoare aplicativă pentru conceptul de personalitate modală.

3. Extinderea cadrului de caracterizare etnică prin comparația auto-imaginii provenită din evaluările grupului cercetat, cu retro-imaginea provenită din evaluările altor comunități, ceea ce reprezintă contribuția majoră de originalitate a autorului, cu un rol decisiv în desprinderea unor concluzii mai apropiate de realitate etnică și multietnică a unei regiuni, decât în cazul unor descrieri autoevaluative. Tabloul obținut de autor este mult mai complex și mai nuanțat decât cel obținut prin descrieri etnice unilaterale. În această privință, este surprinzătoare extensia imagologică creată de autor prin compararea a 10 profiluri etnice, obținute și ordonate sinoptic pentru una și aceeași comunitate. Volumul datelor prelucrate pe calculator este atât de mare încât nici autorul nu a realizat o redactare în totalitate a lor. Din cele 10 profiluri prezentate pentru fiecare comunitate etnică, nu se folosesc decât 2 – 3, celelalte fiind utilizate numai cu valoare de suport comparativ. De asemenea, din ierarhia celor 50 de trăsături, cu poziționări diferite de la un neam la altul, autorul preia în caracterizare numai primele și ultimele 10 trăsături dominante și subdominante.

Corpul celorlalte 30 de trăsături prelucrate și ierarhizate statistic a rămas neexplorat. De aceea din ambele planuri a rămas nevalorificat un mare spațiu pentru alte cercetări suplimentare.

4. Autorul a demonstrat cu succes, spunem noi, posibilitatea trecerii de la cunoașterea și evaluarea interpersonală a personalității, tehnică de diagnoză din domeniul psihologiei sociale, la evaluarea interetnică a comunităților coabitante. Aprofundarea acestei direcții metodologice, într-un subdomeniu de psihologie socială reprezintă o altă contribuție valoroasă atât teoretică cât și aplicativă. Avem convingerea că în nici o cercetare viitoare privind psihosociologia interetnicității nu va putea progresa fără un studiu atent al sistemului de evaluare interetnică, la nivelul contactelor directe, perfectat de autor.

5. Foarte importante sunt, după opinia noastră, rezultatele referitoare la distanțele etnice. Ni se pare natural ca în autoevaluarea fiecărei minorități, aceasta să-și evalueze maximal etnicitatea proprie. Mai departe începe un proces de disociere și de rafinare a relațiilor sociale, prin realizarea unei ierarhii a distanțelor, sau atracțiilor, față de celelalte comunități într-un mod variabil de la o comunitate la alta. De exemplu, toate comunitățile studiate au apropieri mari față de propria comunitate, dar în același timp au atitudini variabile și de mare distanță față de comunitatea romilor, într-un mod nuanțat, fără respingeri sau marginalizări totale. Acest fapt bine surprins și bine prezentat de autor, nu este întâmplător.

6. De asemenea, prezintă interes rezultatele referitoare la trăsăturile și valorile de bază ale minorităților. Chestionarul PPN-50 a relevat posibilitatea conturării mai multor tipuri de profiluri etnice: cel autoevaluat din perspectivă internă, opt profiluri retroevaluate din perspectivă externă, respectiv caracterizările primite din partea altor comunități și un profil „integrat” obținut prin medierea rezultatelor pe total număr de cazuri (350).

7. Foarte interesant este că notele caracteristice ale autoevaluării și retro evaluării coincid numai parțial. Unele trăsături sunt recunoscute ca dominante în autoevaluare, dar nu se regăsesc sau nu sunt recunoscute, în aprecierile altor neamuri. Este vorba de o neconcordanță în imaginea de sine a comunității respective față de imaginile altor neamuri despre ea. Autorul lucrării de față nu se angajează în explicații asupra cauzelor din aceste disonanțe de imagini etnice, dar se bazează pe ele pentru surprinderea elementelor de specific național. În privința lor, este evident că suntem în domeniul unor diferențe etnice naturale, în care cauzele provenite din insuficiențele, erorile sau eventuale tentative de manevrare din partea evaluatorilor, sunt excluse.

8. Pe baza rezultatelor obținute, în această carte sunt analizate în detaliu profilurile etnopsihologice ale turcilor, tătarilor, rușilor-lipoveni, grecilor, ucrainenilor, italienilor și ale romilor. De fapt, prin studiul fiecărei comunități are loc un proces de reluare și de refundamentare a modelului de cercetare, din care rezultă noi trăsături distincte, cu tot atâtea elemente de specific național. Chiar atunci când aceeași trăsătură apare într-o poziționare identică la mai multe neamuri, semnificațiile ei diferă pentru că se cuprinde în alte configurații, diferite de la o comunitate la alta.

9. În cadrul analizei de stil, la nivel de matrice stilistică, o temă culturală și psihosociologică de dată recentă, dar în comentarii foarte diferite de la un autor la altul, dl. Mictat GÂRLAN introduce o noțiune nouă, prin conceptul de trăsătură-pivot, cu caracter dominant și funcții de direcționare și susținere a respectivului stil.

10. Prin experimentarea și exersarea metodologiei adoptate în studii succesive pe mai multe comunități, s-a ajuns și la constatarea unor limite aplicative în cazul comunităților prea mici și prea puțin cunoscute pe plan local. Aceasta este situația comunităților italiană și armeană din Dobrogea. În studiul comunității italiene, prin aplicarea unor teste de semnificație s-au semnalat cele

mai multe trăsături ne semnificative, respectiv din cele care din variate motive nu se pot generaliza pe întreaga comunitate.

În cadrul psihologiei etnice, dacă analiza de item desfășurată pe caracteristicile fiecărui atribut pare mai stufoasă, cu dificultăți de circumscriere în mulțimea nuanțelor care urmează a fi decelate, expresivitatea analizei de stil a fost mai clară și foarte variată de la o comunitate la alta. De exemplu, matricea stilistică a turcilor dobrogeni se remarcă prin stilul cultural și activ pe primele locuri, urmate de manifestările stilului afectiv pe planul II, și manifestările de stil social și moral pe planul III. Matricea turcilor fiind total diferită de cea a grecilor în care stilul dominant a fost cel afectiv, urmat de cel cultural în planul II, o poziție mediană în planul III ocupă stilul activ și valorizări secundare în pozițiile IV și V pentru stilurile tolerant și moral, care reprezintă aspecte de psihologie socială studiate pentru prima dată.

Referitor la profilul psihologic al romilor, se impune unele comentarii. Primele trăsături morale în profilul autoevaluat al romilor au fost: spiritul comercial, mândria, adaptabilitatea, optimismul, solidaritatea, ambiția. Însă la comparația acestui profil cu cel heteroevaluat se constată un lucru surprinzător: numai 6 trăsături se regăsesc ca factor comun în ambele profile. Unele trăsături ale profilului autoreevaluat sunt „contestate”, în schimb, în profilul retroevaluat apar alte trăsături cu conotație negativă (agresivitatea în profilul integrat al romilor ocupând chiar locul doi). Față de alte comunități din Dobrogea sistemul de valori al romilor este cu totul deosebit. În ierarhia valorilor la romi pe cele mai slabe poziții s-au plasat: *comunicativitatea cu sinceritate, simțul răspunderii, disciplina și curățenia*. Aceste observații lansează câteva semnale despre situația specială a romilor, mai puțin integrați și menținuți la o distanță apreciabilă de toate comunitățile etnice ale Dobrogei, cu concluzii ușor de generalizat pentru situația lor din alte regiuni. Pentru progresul comunității, această cercetare, ca atâtea altele, face vizibilă necesitatea unor măsuri pe termen lung, instituționale, financiare, culturale, educaționale, chiar obligatorii de discriminare pozitivă,

pentru a facilita o mai bună integrare socială și culturală a acestei comunități marginalizate. De asemenea, lucrarea de față cultivă respectul pentru viața altor minorități conlocuitoare, educația pentru toleranță și o conviețuire pașnică, în condiții de competitivitate pozitivă.

Dar, în cercetarea de față există o mare absență prin lipsa studiilor de despre români, deși recoltarea și chiar prelucrarea datelor necesare de teren a fost realizată. Se pare că în viziunea autorului un studiu despre etnopsihologia românilor se află încă într-o fază de gestație, valabilă pentru o editare viitoare într-un volum separat de lucrări. Din acest punct de vedere, autorul de față se dovedește a fi un bun continuator al proiectelor inițiate, dar neterminate, ale unor personalități ilustre precum C. Rădulescu Motru și P.P. Neveanu.

Astfel, lucrarea elaborată de dl. Mictat GÂRLAN este realizată la un înalt nivel științific și suntem convinși că publicarea ei va fi de real interes atât pentru specialiști cât și pentru publicul larg. Domnia sa a realizat o investigație originală, laborioasă, dând dovadă de pasiune, competență și mare talent pentru cercetarea fundamentală. Modelul investigativ aplicat în premieră în spațiul dobrogean, chiar dacă va incita la discuții, poate fi preluat cu ușurință în alte zone geografice, inclusiv europene, cu contribuții notabile la dezvoltarea etnopsihologiei.

Dr. Constantin VOICU
Redactor șef al
Revistei de Psihologie a
Academiei Române

Pagina lasata intentionat goala

Un deceniu și mai bine de etnopsihologie

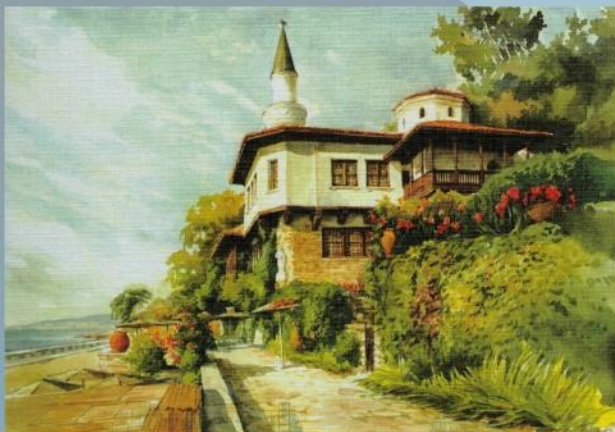
În viața popoarelor decenii întregi, chiar secole trec fără nici o tresărire pentru ca dintr-o dată evenimentele să se precipite rapid, cu mutații atât de extinse și atât de profunde, încât devin cardinale pentru istoria lor. În privința României, un astfel de timp cu părțile sale bune, dar mai ales rele, a fost deceniul '90 până în prezent. În această realitate aflată într-o continuă mișcare, o nouă direcție de cercetare academică s-a format în domeniul raporturilor majoritate/minorități, cu manifestări variate în plan social, politic, cultural, pe țări, regiuni, perioade istorice, inclusiv minorități naționale, pentru simplul fapt că nu există țară etnic omogenă, regula în raport cu majoritatea fiind tocmai eterogenitatea socială, mai ales într-o lume aflată în plin proces de globalizare. De-a lungul istoriei, în acest domeniu al distanțelor sociale cu tensiuni generate de diferențele etnice și cu tendințele lor de dominație, au fost sursa a numeroase conflicte. O serie lungă de experiențe demonstrează legătura strânsă dintre etnicitate și politică, atât pe plan intern cât și extern, în sensul că diferențele de ordin național sau rasial, cu ostilități posibile între ele, au fost alimentate, speculate, manipulate, activate de diferite state sau personalități, tocmai pentru a provoca situații conflictuale, pentru a justifica sau a menține poziția dominantă a unor nemuri în diverse zone ale lumii.

De fapt nu diversitatea culturală, lingvistică, religioasă din interiorul unui stat produce animozități sau conflicte etnice. Cauza acestor probleme nu stă în diversitatea etnică, ci în ideile, prejudecățile, suspiciunile, orgoliile pe care politicienii pe de o parte, dar și cetățenii pe de altă parte le au despre această problemă, respectiv despre locul și rolul diferitelor grupuri sociale în stat și societate. De cele mai multe ori, conținutul specific al unor concepte cum ar fi cel de *națiune*, *naționalitate*, *diversitate*, *etnicitate* și de fapt *majoritate/minoritate* sunt percepute eronat de către actorii politici și sociali. În acest domeniu sunt ușor de semnalat curente sociale adverse. Prima tendință și cea mai răspândită este

Eqpvkpwctgc " ceguvwk " xqnwo " q " rwvg k " ngevwtc

www.editalumen.ro
www.librariavirtuala.com

ucw " fkp " nkdt tkkng " pqcuvtg " rctvg;

Castelul reginei Maria de România
de la Balcic, azi la Varna în Bulgaria

„ Dar, în abordarea dlui. Mictat GÂRLAN se pune pe prim plan principiul analizei intercorelative, în care fiecare minoritate studiată se raportează, rând pe rând, la fiecare grup etnic martor din spațiul celor conlocuitoare, iar problema devine complexă când raportările se fac în cadrul a 9 x 9 comunități. În metodologiile „clasice” de psihologie etnică, a românilor s-au ale altor popoare, planul etnopsihologic referențial este fie istoric, fie cultural. De exemplu, pentru construcții de psihologie a poporului român, autori precum Dimitrie Drăghicescu sau Mihail Sadoveanu au ca plan de referință însăși istoria românilor, acest referențial fiind valabil și în studiul altor popoare. Pentru alți autori ca C. Rădulescu Motru, George Călinescu sau Lucian Blaga, pentru poporul român referențialul de raportare psihologică este de origine culturală. La dl. Mictat GÂRLAN acest cadru de referință, de comparare și de validare a trăsăturilor etnopsihologice este *interetnicitatea*, analizată într-un spațiu regional și geopolitic delimitat... ”

Dr. Constantin VOICU
Redactor șef al
Revistei de Psihologie a
Academiei Române

CARTE APĂRUTĂ CU SPRIJINUL
ADMINISTRAȚIEI FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL

1,74 Lei